

Forfatter: Fjorten eventyr og fortællinger

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 252.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296365129328/facsimile.pdf> (tilgået 02. december 2021)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

- 69 *førholde*: nægte. – *Gak*: gå (bydemåde). – *Attina*: begær. – *som Macbeth*: ... I indledningen til Shakespeares *Macbeth* møder titelpersonen på en hede tre heksestre, der spør ham, at han skal blive konge. Derved vækkes hans magtbegær.
 70 *skaffe*: føre bag lyset. – *gesvindt*: hurtigt.
 72 (*Guld*)*karn*: vogn.

Moster Maria

- 73 *Manden med det blaa Skjæg*: Eventyret om ridder Blåskæg, der dræbte sine koner, undtagen den sidste, som opdagede hans forbrydelser, indgår bla i Perraults berømte eventyrsamling *Les Contes de ma mère l'Oye*, 1697. – *Gitte*: Ingemanns mor, Birgitte Swane, iflg. hans *Levnetsbøg* I, 1862 s. 27. – *Moster Maria*: Hendes historie meddeles aa. I s. 27-30. – *Hans*: Ingemanns morbror, hvis hjem beskrives aa. II s. 57f. – *ør*: rå – *Scheherazade*: fortælleren i den persisk-arabiske eventyrsamling *Tusind og en nat*. – *rare*: mærkelige, interessante.
 74 *Sister*: Ingemanns mormor, Jolanne Marie Harboe, jf. *Levnetsbøg* I s. 13 og 21-27. – *Capitainen*: Ingemanns morfår, skibskaptajn Lars Hansen Swane, jf. aa. s. 13.
 75 *temmeligt*: ret stort. – *den store uhykkelige Rover*: ... muligvis Rinaldo Rinaldini i C.A. Vulpius' meget populære roman af samme navn (1797-99), hvor det berettes, at Rinaldo forstødes af sin senere kone, da han åbenbarer sin identitet; Rinaldo skildres gennemgående som en spittet person, der lider ved den profession, han dog ikke kan løsrive sig fra.
 76 *sortsmudet*: sortladet p.g.a. skægvekst (ikke nedsettende). – *Curator*: person, der af det offentlige var udpeget til at forvalte en umyndigs formø. – *fjerekommende*: elskværdig. – *ortige*: dannede, fine. – *Stokværk*: etage. – *Stranden*: i København strækningen langs kanalen fra Stormbroen til Holmens Bro. – *Førbindligt*: venligt.
 77 *lide*: stole. – *Myndling*: den umyndige, hvis interesser varetages af formynderen. – *Krollepapir*: papir, der bruges til papiløtter.
 78 *Priis*: den portion smustobak, man holder mellem fingrene. – *opvarte*: beværte, traktere. – *Collegien*: ministerium. – *Pathetisk*: følelsesfuldt. – *Poeter og gale Mennesker*: Sammenstillingen er traditionel, jf. f.eks. Platon *Phaidros* 245A.
 79 *Commission*: pålæg om at handle på en andens vegne. – *anbefale mig*: tage afsked.
 84 *betaget*: frataget. – *Diamant*(ring): diamant.
 85 *oppeite*: afvente. – *overbydet*: overbevist. – *Borgen*: sikkerhed.
 86 *Atlas*(es-Kjole): glænsetude stof, sær silke. – *Kongebrev*: bevilling til at indgå ægteskab i hjemmet og uden forudgående lysning. – *tækeleiligt*: nydeligt, behageligt. – *bivaane*: overvare.

- 87 *spøges*: blive kendt. – *Ortuderiet*: bagvaskelsen. – *fraser op*: manøvrerer, så at vunden kommer forud på sejlene og derved standser farten. – *Takkelasen*: rigningen. – *Dravet*: hvirvelstorm.
- 89 *Tycho Brahes Dag*: en af de 32 årlige ulykkesdage, som Tycho Brahe skulle have beregnet.
- 92 *Anasol*: anfald. – *rasende*: vasvittig. – *arigt*: fornemt. – *Werther*: Goethes *Die Leiden des jungen Werthers*, 1774. – *Sigvarth*: den sentimentale roman *Sigwan, eine Kleinstgeschichte*, 1776 og 1777, af J.M. Müller (1750-1814).

Det forbandede Huus

- 96 *Adresse-Avisen*: Københavns *Adresse-Contoirs Efterretninger*, der udkom fra 1749 og sær indeholdt annoncestof. – *bringe Noget ud af*: drive det til noget, gøre på.
- 97 *Vævoo*: institution for fattige gamle i Farvergade i København. – *Budmerie*: lår med ret til en del af et skib og dets ladning, hvis skabet når godt frem. – *Daarighed*: tåbelighed. – *Artighed*: hæflighed.
- 98 *de Druknedes Dødningsplads*: det hus, hvor de lig, der var fundet i havnen eller Kalveboderne, blev henlagt til identificering. – *styrtet sig i Stranden*: druknet sig. – *Kalleboe Strand*: sandet mellem København og Amager.
- 99 *Beskab*: madbo. – *Dragkaster*: kommoden.
- 100 *Vindønnen*: kakkelovn, hvor ilden får næring ved trækken fra stuen. – *førkommende*: elskværdig.
- 101 *udrydde*: tomme. – *honet*: (fr) ordentlige. – *konstige*: kunstfærdige. – *Tjælen*: brættet.
- 102 *Søg og du skal finde*: efter Mattæus 7,7. – *fattedes*: fejlede.
- 103 *Sorg*: bekymring. – *bank og dig skal oplades*: efter Mattæus 7,7. – *dig skal oplades*: der skal lukkes op for dig. – *sørgede for*: bekymrede sig for.
- 105 *Slutteriet*: gældsfængslet.
- 106 *Hjælp os ... vægterverset* til kl. 1, hvis sidste del straks følger; udsangivelsen (lme 5) er udeladt. *Vægterversene* tryktes første gang i 1686. – *Evangelium*: (gr-lat) egl. glædeligt budskab.
- 107 *Lønskab*: det skjulte skab. – *saa er Heren ... Ende*: efter Mattæus 28,20. – *Vel er der en Tid ... Ulykke*: efter Prædikerens Bog 8,9. – *men et Memmeske ... Dag*: efter Prædikerens Bog 8,8.
- 109 *afhamret*: hatret færdig.
- 111 *hussvæde*: opmuntrede. – *Føjttæller*: lotter. – *forsagede*: mistede mødet.

Varulven

- 113 *kaster ... op*: slår op. – *Ordbogen*: Christian Molbech: *Dansk Ordbog*, 1833, hvorfra det følgende er citeret. – *N.S.*: nedersaksisk, dvs. platysk. – *Laudab. p. c.*: forkortelse for *laudabilis præ ceteris* (lat), *rosværdig frem*: for